

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Saksbehandlar, innvalstelefon
Hilde Ordemann, 5557 2212

Høyringsvar - kompetanse i barnevernet

Fylkesmannen i Vestland sluttar oss til at det er ein samanheng mellom kompetansen til dei tilsette i barnevernet og forsvarlege tenester. Eit kompetanseløft i barnevernet vil truleg gi barnevernet auka legitimitet, redusere fråfall og turnover, særleg blant tilsette med kortare erfaring, og ikkje minst, auke kvaliteten på det faglege arbeidet i både i institusjonane og i kommunane til beste for barna. Våre tilsynserfaringar har vist at det er nødvendig. I det kommunale barnevernet er vi særleg uroa for arbeidet med undersøkingar, der vi gjentekne gonger har peikt på mangel på systematisk og analytisk arbeid. Vi har og peikt på store manglar i arbeidet når det gjeld medverknad frå barn. Vi vil understreke at kompetanse når det gjeld medverknad frå barn er det mest vesentlege for å få til eit betre arbeid både i institusjonane og kommunane.

Sjølv om det ikkje blir tatt opp i høyringa, ønskjer vi å peike på sårbarheita som er ved små barneverntenester. Vi meiner det er vanskeleg å få til ønska kvalitet i dei minste tenestene fordi dei vanskeleg møter behovet for spesialisering og mengdetrening for tilsette. I enkelte tenester er det nærast ikkje mogleg å få til i dag. I tillegg er det vanskeleg for mange av dei små tenestene å rekruttere og å behalde arbeidskraft.

Kompetansekravet i det kommunale i barnevernet

Utforminga av kompetansekravet

Vi er einig i at utdanningsgruppene som er lista opp saman med dei to barnevernfaglege masterutdanningane, vil vere relevante for arbeid i det kommunale barnevernet. Vi meiner det kan vere problematisk som departementet føreslår at det skal vere opp til den enkelte kommune som arbeidsgjevar sjølv å vurdere kva utdanningar som er relevante for arbeid i dei kommunale barnevernet. Slik vi ser det legg departementet med dette opp til at kommunane har meir tilgang på kvalifisert personell enn dei faktisk har. Det er i dag vanskeleg for mange, særleg små, kommunar å rekruttere til arbeid i barnevernstenesta, og vi er uroa for om dette kan føre til at det vert tilsett personar som ikkje er kvalifiserte. Vi meiner på denne bakgrunn at det må konkretiserast i forskrift til lova kva utdanningar som er relevante.

Nærmare om kva oppgåver kompetansekravet bør omfatte

Departementet foreslår at kompetansekravet bør bli knytt til nærmare bestemte kjerneoppgåver, jf. § 2-1 a, bokstav a-e. I mange barneverntenester, og særleg i dei mindre tenestene med ein generalistorganisering, vil departementet sitt forslag i realiteten innebære alle tilsette som arbeidar med saksbehandling etter lov om barneverntenester. For dei barneverntenester som har valt å organisere arbeidet i retning av meir spesialiserte område, vil nokon sentrale oppgåver felle utanfor opplistinga, slik vi lesar forslaget. Vi foreslår på denne bakgrunn ein nyansering som sikrar at kompetansekravet også omfattar undersøkingar retta mot ungdom med utfordringar knytt til rus, reguleringsvanskar, kriminalitet o.l. Det same gjeld oppgåver knytt til å rekruttere og godkjenne fosterheimar, og å busette og følge opp barn plassert i fosterheim.

Vi støtter at kompetansekravet òg skal gjelde leiarfunksjon og leiar sin stadfortredar.

Kompetansekrav gjennom to ulike løp

Departementet foreslår to moglege løp for å oppnå kompetansekrav innan 2031. Enten gjennom femårig masterutdanning, eller gjennom bachelor med vidareutdanning i tillegg til minimum fire års erfaring frå til dømes barneverntenesta, barneverninstitusjon, Bufetat og fylkesmannen. Vi meiner at det er nødvendig med meir spesifikk erfaring frå områda som er lista opp i den føreslegne § 2-1 a, bokstav a-e. Etter vår vurdering er oppgåvene som der er lista opp krevjande. Arbeid frå andre tenester, til dømes dei som er opplista, vil ikkje nødvendigvis gi erfaring som er fullt ut relevant for arbeid i kommunal barnevernsteneste. Oppgåvene som er lista opp i forlaget er krevjande.

Vi meiner at dette er særleg problematisk dersom det vert sett i samanheng med at departementet i forslaget ikkje vil foreslå å innføre lovkrav om rettleia førsteår for alle nytilsette. Vi kommer tilbake til krav til rettleiing under.

Krav om rettleiing av tilsette i barneverntenesta

Departementet opnar opp for at kommunar kan få dispensasjon og varig unntak frå kravet om mastergrad ved tilsetting jf. forslag til ny lov § 2-1 b. I slike tilfelle foreslår departementet at kommunen utarbeider ein eittårig plan for systematisk rettleiing av den nytilsette. Vi meiner at rettleiing av tilsette er avgjerande for gode tenester. Og vi meiner særleg at dette gjeld for nyutdanna. Departementet meiner derimot at det ikkje er nødvendig å innføre eit spesifikt lovkrav om rettleia førsteår for alle nytilsette utan tidlegare arbeidserfaring. Vi meiner dette er problematisk fordi kjerneoppgåvene i det kommunale barnevernet etter vår vurdering er komplekse. Overgangen frå utdanning til praksis har vist seg svært krevjande for mange, og vi trur dette mellom anna har samanheng med at dei ikkje er trygge i rolla. Det krev mengdetrening å bli god på å arbeide i relasjon med personar i sårbare situasjonar, i nokre tilfelle jobbar dei òg i konflikt med særleg foreldre. Vi meiner det er nødvendig å få tett rettleiing før dei kan jobbe sjølvstendig med så krevjande oppgåver. Vi er på denne bakgrunn einig med Bufdir i at det bør bli innført eit spesifikt lovkrav om rettleiing for alle nytilsette som ikkje har erfaring frå oppgåvene som går fram av forslaget § 2-1 a, bokstav a-e.

Kompetansekravet i institusjonane

Vi er einig med departementet sitt forslag om at det vert stilt krav til at leiarar i institusjonane skal ha masterutdanning. Institusjonsleiar si leiaroppgåve er krevjande, og våre tilsynserfaringar syner at trygg og god leing er viktig for kvaliteten i tilbodet i institusjonane. Vi meiner òg at det bør gå fram av lova kva som er kravet til nødvendig rettleiing for tilsette. Gjennom våre tilsyn ser vi ofte at rettleiing for tilsette ikkje blir gjennomført systematisk.

Særleg om omsorgssentra og senter for foreldre og barn

Departementet legg til grunn at fordi omsorgssentra sitt primære formål er å gje eit bu- og omsorgstilbod til barn under 15 år i påvente av busetjing i ein kommune, er det ikkje behov for å innføre liknande krav til utdanning og kompetanse. Vår erfaring er at barn som bur på omsorgssentra kan ha store og samansette vanskar, og fleire blir buande over tid på eit omsorgssenter. Vi kan på denne bakgrunn ikkje forstå grunngjevnaden til departementet for ikkje å innføre tilsvarende krav på desse institusjonane.

Krav om at barnevernet skal ta imot praksisstudentar

Vi er einige i at det er nødvendig å stille krav i lovverket om at det kommunale barnevernet og institusjonane tar imot praksisstudentar. Etter vår vurdering bør det bli stilt krav til dei tenestene som skal kunne ta imot studentar. Vi meiner at følgjande kriterium vil kunne vere eit utgangspunkt:

- Barneverntenesta har minimum åtte tilsette
- Praksisrettleiar har masterutdanning eller vidareutdanning i barnevernfagleg rettleiing
- Det vert utarbeidd ein rettleiings- og opplæringsplan med kvar student som utdanningsinstitusjonen godkjenner
- Dei tenestene som er aktuelle for praksisstudentar utarbeidar ein samarbeidsavtale med utdanningsinstitusjonen som strekkjer seg over ein femårsperiode. Denne planen sikrar dialog, faste møteplassar og stabilitet med omsyn til praksisstaden sin forutsetning for å ta imot studentar.

Med helsing

Helga Arianson
fylkeslege

Øystein B Jacobsen
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent